

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Zbigniew Kapiński (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Stanisław Stankiewicz
SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **M.P.**
skazanego z art. 178a § 1 k.k. i art. 178b k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
w dniu 11 lutego 2025 r.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie
z dnia 29 sierpnia 2024 r., sygn. akt VII Ka 429/24,
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Kętrzynie
z dnia 28 lutego 2024 r., sygn. akt II K 544/23,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze
łącznej pozbawienia wolności i sprawę w tym zakresie przekazuje
Sądowi Okręgowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania.**

Stanisław Stankiewicz

Zbigniew Kapiński

Ryszard Witkowski

UZASADNIENIE

M.P. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kętrzynie z dnia 28 lutego 2024 r., sygn. akt II K 544/23, za czyny z art. 178a § 1 k.k. i art. 178b k.k., na karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wykonanie jej warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata. Ponadto orzeczono wobec skazanego łączny zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 4 (czterech) lat, zaliczając na poczet tego zakazu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 13 sierpnia 2023 r. oraz orzeczono od skazanego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (po 5.000 zł za każdy przypisany czyn). Sąd orzekł również o kosztach sądowych, zwalniając skazanego od ich ponoszenia.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca skazanego M.P.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 29 sierpnia 2024 r., sygn. akt VII Ka 429/24, po rozpoznaniu wniesionej apelacji, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że za czyn przypisany skazanemu z art. 178a § 1 k.k. orzekł karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 20 (dwudziestu) godzin w stosunku miesięcznym oraz uchylił karę łączną 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności, orzekając w jej miejsce karę łączną 6 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności (podkreślenie własne SN). W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy. Ponadto Sąd zwolnił skazanego od kosztów sądowych postępowania odwoławczego.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w zakresie orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności. W kasacji Skarżący zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., polegające na orzeczeniu wobec oskarżonego M.P. kary łącznej pozbawienia wolności w sposób uniemożliwiający wykonanie wyroku, a to poprzez zawarcie w orzeczeniu sprzecznych treści i odmienne określenie w zapisie cyfrowym i słownym wymiaru kary pozbawienia wolności w postaci czasu jej trwania liczonego w miesiącach, co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia określoną w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

W oparciu o powyższy zarzut Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Olsztynie do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Słusznie wnoszący kasację dostrzegł, że Sąd Okręgowy w Olsztynie w wyroku z dnia 29 sierpnia 2024 r., sygn. akt VII Ka 429/24 zawarł orzeczenie o charakterze częściowo reformatoryjnym w zakresie przypisanego skazanemu czynu z art. 178a § 1 k.k., rozstrzygając również na nowo o karze łącznej pozbawienia wolności, którą określił w zapisie cyfrowym jako karę 6 miesięcy, w zapisie słownym zaś jako karę „pięciu” miesięcy.

W tej mierze rozpocząć należy od wskazania, że zgodnie z art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. wyrok skazujący powinien zawierać między innymi rozstrzygnięcie co do kary i środków karnych. W kontekście wspomnianego przepisu, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 października 2015 r., sygn. akt III KK 235/15 wyraził trafny pogląd, że zamieszczenie w treści wyroku dwóch odmiennych oznaczeń określających wysokość kary powoduje w istocie niemożność ustalenia, w jakim wymiarze faktycznie karę tę orzeczono. Zgodzić się również należy z wyrażonym w tym orzeczeniu zapatrywaniem, że taki sposób procedowania nie tylko jest sprzeczny z wynikającym z treści art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k. wymogiem redagowania orzeczenia, w tym także rozstrzygnięcia o karze, w sposób zrozumiały i jednoznaczny, ale również powoduje wewnętrzną sprzeczność wyroku, uniemożliwiającą w tej części jego wykonanie.

Brak realizacji wymogu sformułowania rozstrzygnięcia o karze w sposób umożliwiający jej wykonanie aktualizuje się w realiach niniejszej sprawy. Nie ulega bowiem wątpliwości, że Sąd Okręgowy formułując wymiar kary łącznej pozbawienia wolności zastosował nieodpowiadające w sposób wzajemny w zakresie zapisu cyfrowego i słownego określenia, skutkujące powstaniem sprzeczności w treści orzeczenia, uniemożliwiającej jego wykonanie. Uprawniona jest zatem konstatacja,

że wobec błędnego zredagowania treści zaskarżonego wyroku doszło do rażącego naruszenia art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., a w konsekwencji zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

Jednocześnie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak słusznie zauważył Skarżący, w sposób konsekwentny przyjmuje się, że zawarta w wyroku sprzeczność przy orzekaniu kary lub środka karnego między reakcją karną wyrażoną cyfrą oraz wyrażoną słownie, nie jest możliwa do usunięcia ani w trybie przepisów prawa karnego wykonawczego, ani też w oparciu o art. 105 § 1 k.p.k., jako tzw. oczywistą omyłkę pisarską. Sprostowanie orzeczenia w zakresie oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej nie może bowiem sprowadzać się do sprostowania w tym trybie merytorycznych elementów wyroku (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z: 23 listopada 2005 r., IV KK 390/05; 21 października 2008 r., IV KK 316/08; 22 października 2015 r., III KK 235/15).

Konkludując, zaskarżone orzeczenie obarczone jest istotną wadą polegającą na użyciu w jego treści w zakresie wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności sprzecznego zapisu cyfrowego oraz słownego, wobec czego orzeczenie to nie spełnia wymogu z art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k., tj. realizacji obowiązku redagowania rozstrzygnięcia o karze w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Jednocześnie przedstawiony w zaskarżonym wyroku sposób sformułowania treści rozstrzygnięcia jest wewnętrznie sprzeczny i uniemożliwia jego wykonanie, co z kolei stanowi o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Z tego powodu, zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej pozbawienia wolności – bez badania wpływu tego uchybienia na treść orzeczenia – należało uchylić i przekazać w tym zakresie do ponownego rozpoznania. Po ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Okręgowy wyda stosowne rozstrzygnięcie, respektując przy tym treść art. 413 § 2 pkt 2 k.p.k.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

Stanisław Stankiewicz

Zbigniew Kapiński

Ryszard Witkowski

[WB]

[t.n]